Štvrtok, 26. marca 2009

Stav transatlantických vzťahov po voľbách v USA

P6_TA(2009)0193

Uznesenie Európskeho parlamentu z 26. marca 2009 o stave transatlantických vzťahov po voľbách v USA (2008/2199(INI))

(2010/C 117 E/32)

Európsky parlament,

— so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o transatlantických vzťahoch, najmä na svoje dve uznesenia z 1. júna 2006 o zlepšení vzťahov medzi EÚ a USA v rámci dohody o transatlantickom partnerstve [1] a o transatlantických hospodárskych vzťahoch medzi EÚ a USA [2] a na svoje uznesenie z 25. apríla 2007 o transatlantických vzťahoch [3], ako aj na svoje nedávne uznesenie z 5. júna 2008 o samite EÚ/USA [4],

— so zreteľom na Transatlantické vyhlásenie o vzťahoch medzi EÚ a USA z roku 1990 a na Novú transatlantickú agendu (NTA) z roku 1995,

— so zreteľom na výsledok samitu EÚ a USA, ktorý sa konal 10. júna 2008 v Brde,

— so zreteľom na závery neformálneho stretnutia Rady pre všeobecné záležitosti EÚ, ktoré sa uskutočnilo 8. januára 2009 a týkalo sa prioritných oblastí transatlantickej spolupráce počas českého predsedníctva (hospodárska a finančná spolupráca, energetická bezpečnosť, príprava konferencie OSN o zmene klímy a posilnený dialóg o Blízkom východe, Afganistane a Iráne),

— so zreteľom na spoločné vyhlásenia prijaté v rámci 64. Transatlantického dialógu zákonodarcov, ktorý sa konal v máji 2008 v Ľubľane, a 65. Transatlantického dialógu zákonodarcov, ktorý sa uskutočnil v decembri 2008 v Miami,

— so zreteľom na závery Európskej rady z 11. a 12. decembra 2008,

— so zreteľom na vyhlásenie samitu Severoatlantickej rady, ktorý sa konal 3. apríla 2008 v Bukurešti,

— so zreteľom na svoje uznesenia o prístupe EÚ, okrem iného, k Blízkemu Východu, Afganistanu, Iránu a Iraku, o OSN a rozvojových cieľoch milénia (RCM) a o energetickej bezpečnosti,

— so zreteľom na článok 45 rokovacieho poriadku,

— so zreteľom na správu Výboru pre zahraničné veci a stanoviská Výboru pre medzinárodný obchod a Výboru pre hospodárske a menové veci (A6-0114/2009),

A. keďže inauguráciou nového prezidenta USA sa otvára nová etapa v histórii Spojených štátov, keďže inaugurácia je vo svete prijímaná s veľkými očakávaniami a keďže má potenciál dať nový impulz transatlantickému partnerstvu,

B. keďže EÚ je čoraz dôležitejším aktérom na svetovej scéne a keďže EÚ bude môcť zohrávať výraznejšiu a koherentnejšiu úlohu na medzinárodnom poli, len čo nadobudne platnosť Lisabonská zmluva so svojimi nástrojmi v oblasti zahraničnej politiky,

---

[1] Ú. v. EÚ C 298 E, 8.12.2006, s. 226.
[2] Ú. v. EÚ C 298 E, 8.12.2006, s. 235.
[3] Ú. v. EÚ C 74 E, 20.3.2008, s. 670.
[4] Prijaté texty, P6_TA(2008)0256.

C. keďže z prieskumov vyplýva, že väčšina Európanov podporuje myšlienku, že EÚ by mala prevziať poprednejšiu úlohu na svetovej scéne; keďže väčšina Európanov a Američanov cíti, že EÚ a USA by mali v boji proti medzinárodným hrozbám postupovať na základe partnerstva,

D. keďže mnohí Európania očakávajú od novej administratívy USA prístup vyznačujúci sa spoluprácou v medzinárodnej oblasti a posilnenie vzťahov medzi EÚ a USA, založený na vzájomnom rešpekte a porozumení obmedzení a priorít partnera,

E. keďže transatlantické partnerstvo musí zostať i naďalej základným kameňom vonkajšej činnosti EÚ,

F. keďže transatlantické partnerstvo je založené na spoločných kľúčových hodnotách, ako sú demokracia, ľudské práva, zásady právneho štátu a mnohostrannosť, ako aj spoločných cieľoch, akými sú otvorené a integrujúce hospodárstvo a trvalo udržateľný rozvoj, keďže tieto základy zostávajú pevné aj napriek niektorým rozdielom v posledných rokoch,

G. keďže EÚ a USA zohrávajú kľúčovú úlohu vo svetovej politike a svetovom hospodárstve a spoločne nesú zodpovednosť za podporu mieru, rešpektovanie ľudských práv a stability a za vyrovnávanie sa s rôznymi celosvetovými hrozbami a výzvami, ako je hlboká finančná kríza, odstraňovanie chudoby a plnenie ďalších RCM, zmenu klímy, energetickú bezpečnosť, terorizmus a šírenie jadrových zbraní,

H. keďže vo svete, ktorý je čoraz zložitejší, globalizovaný a premenlivý, je v záujme oboch partnerov, tak EÚ, ako aj USA, aby spoločne vytvárali medzinárodné prostredie a jednotne čelili spoločným hrozbám a výzvam, a to na základe medzinárodného práva a multilaterálnych inštitúcií, najmä systému OSN a aby v tomto úsilí vyzvali k spolupráci ďalších partnerov,

I. keďže je potrebné zapojiť do zodpovednosti za poriadok vo svete nových aktérov, pretože – ako podotkol vtedy ešte prezidentský kandidát Barack Obama v júli 2008 v Berlíne –, „žiadny národ, bez ohľadu na jeho veľkosť alebo silu“, nemôže zvládnuť celosvetové výzvy sám,

J. keďže vzhľadom na dôležitosť vzťahu EÚ-USA a zodpovednosť za medzinárodný poriadok a vzhľadom na zmeny, ktoré obaja partneri i svet podstupujú, je potrebné, aby partnerstvo EÚ-USA bolo založené na pevnom a modernizovanom základe, ako je nová dohoda o partnerstve,

K. keďže transatlantické partnerstvo a NATO sú nevyhnutným predpokladom kolektívnej bezpečnosti,

L. keďže v záujme dosiahnutia cieľa v podobe skutočného integrovaného transatlantického trhu treba pokračovať v činnosti Transatlantickej hospodárskej rady (TEC); keďže na uskutočnenie ráznej reformy medzinárodných hospodárskych inštitúcií za súčasnej krízy je potrebné spoločné vedenie,

M. keďže HDP EÚ a USA predstavuje viac ako polovicu celosvetového HDP; keďže medzi oboma partnermi existuje najväčšie obojstranné obchodné a investičné partnerstvo na svete, ktoré vytvára podľa Komisie takmer 14 miliónov pracovných miest v EÚ a USA, závislých od transatlantických obchodných a investičných väzieb,

Bilaterálne inštitucionálne otázky

1. blahoželá Barackovi Obamovi k jeho zvoleniu za prezidenta Spojených štátov amerických; pripomína jeho empatickú oddanosť transatlantickému partnerstvu v prejave, ktorý predniesol v júli 2008 Berlíne a v ktorom uviedol, že „Amerika nemá lepšieho partnera než Európu“, a dodal, že teraz je čas spojiť sa a čeliť výzvam 21. storočia; opätovne zdôrazňuje svoje pozvanie adresované prezidentovi Obamovi, aby predniesol prejav v Európskom parlamente počas svojej prvej oficiálnej návštevy v Európe;

2. vyzýva Radu, členské štáty EÚ a Komisiu, aby posilnili koordináciu a súdržnosť politík EÚ voči novej administratíve USA;

3. vyjadruje presvedčenie, že vzťah medzi EÚ a USA je pre EÚ najdôležitejším strategickým partnerstvom; je presvedčený, že koordinovaný postup EÚ a USA v boji s celosvetovými výzvami pri rešpektovaní medzinárodného práva a posilňovaní mnohostrannosti má pre medzinárodné spoločenstvo základný význam; naliehavo vyzýva české predsedníctvo v Rade a Komisiu, aby s novou administratívou USA vytvorili spoločnú agendu krátkodobých ako aj dlhodobých cieľov s ohľadom na bilaterálne otázky, globálne a regionálne problémy a konflikty;

4. vrelo víta nasledujúci samit prezidenta Obamu a prezidentov a predsedov vlád 27 členských štátov EÚ, ktorý sa bude konať 5. apríla 2009 v Prahe, a vyjadruje nádej, že toto stretnutie prinesie silný impulz pre posilnenie transatlantických vzťahov a vytvorenie spoločnej agendy;

5. zdôrazňuje, že súčasný spád udalostí by sa mal využiť aj na zlepšenie a obnovenie rámca transatlantických vzťahov; trvá na tom, že je potrebné nahradiť súčasnú NTA z roku 1995 novou dohodou o transatlantickom partnerstve, ktorou by sa stanovil stabilnejší a modernejší základ pre tieto vzťahy;

6. považuje za vhodné, aby sa rokovania o novej dohode začali hneď po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy tak, aby sa mohli dovŕšiť do roku 2012;

7. vyjadruje presvedčenie, že TEC ako orgán zodpovedný za posilňovanie hospodárskej integrácie a regulačnej spolupráce by sa mala zahrnúť do novej dohody; víta skutočnosť, že TEC poskytujú poradenstvo viaceré zúčastnené strany vrátane zástupcov podnikov, a žiada, aby sa porovnateľná úloha zverila aj zástupcom odborového hnutia na oboch stranách Atlantiku;

8. odporúča, aby sa samity EÚ – USA konali dvakrát ročne s cieľom stanoviť pre partnerstvo strategické smerovanie a dať mu impulz a aby sa na nich vykonávala primeraná kontrola vykonávania stanovených cieľov;

9. zastáva názor, že novou dohodou by sa mal ustanoviť orgán na systematickú konzultáciu na vysokej úrovni a koordináciu v oblasti zahraničnej a bezpečnostnej politiky; odporúča, aby tomuto orgánu predsedal vysoký predstaviteľ/podpredseda Komisie na strane EÚ a minister zahraničných vecí na strane USA a aby zasadal minimálne každé tri mesiace bez toho, aby boli dotknuté neformálne kontakty; navrhuje, že tento nástroj by sa mohol nazývať Transatlantická politická rada;

10. opätovne potvrdzuje, že novou dohodou by sa mal súčasný Transatlantický dialóg zákonodarcov ďalej rozvinúť do transatlantického zhromaždenia, ktoré by slúžilo ako fórum pre parlamentný dialóg, stanovenie cieľov a spoločnú parlamentnú kontrolu vykonávania dohody ako aj na koordináciu práce medzi Európskym parlamentom a Kongresom USA v otázkach spoločného záujmu vrátane úzkej spolupráce výborov a spravodajcov z obidvoch strán; domnieva sa, že toto zhromaždenie by malo zasadať v pléne dvakrát ročne a pozostávať z rovnakého počtu poslancov Európskeho parlamentu a zástupcov oboch komôr Kongresu USA; zastáva názor, že zhromaždenie by mohlo na účel prípravy plenárnych zasadnutí vytvoriť pracovné skupiny; opätovne zdôrazňuje, že v rámci zhromaždenia by sa mal vytvoriť legislatívny systém včasného varovania; je presvedčený, že za posilnenie spolupráce medzi legislatívnymi výbormi a spravodajcami Európskeho parlamentu a Kongresu USA v otázkach legislatívy, ktoré sú relevantné z hľadiska ďalšej integrácie transatlantického trhu a najmä z hľadiska práce TEC by mal byť zodpovedný riadiaci výbor;

11. domnieva sa, že TEC a Transatlantická politická rada by mali priebežne informovať transatlantické zhromaždenie o svojich činnostiach, vrátane práva uskutočňovať vypočutie zástupcov týchto rád, a že transatlantické zhromaždenie by malo mať možnosť predkladať návrhy týmto radám a samitom EÚ – USA; žiada, aby sa okrem posilnenia úlohy parlamentných zástupcov v rámci TEC na otváraciu schôdzu rokovaní obidvoch rád, ako aj na samity EÚ – USA pozývali obidvaja spolupredsedovia transatlantického zhromaždenia;

12. vyzýva Kongres USA, aby v plnej spolupráci s Európskym parlamentom zvážil možnosť vytvorenia kontaktnej kancelárie Kongresu USA v Bruseli;

13. vyzýva generálneho tajomníka Európskeho parlamentu, aby veľmi rýchlo pristúpil k vykonávaniu rozhodnutia predsedníctva z 11. decembra 2006 o vyslaní úradníka do Washingtonu ako styčného úradníka;

14. trvá na tom, že spoločný program výmenných pobytov zamestnancov prináša výhody, a vyzýva generálneho tajomníka Európskeho parlamentu, aby spolu so zamestnancami Snemovne reprezentantov a Senátu USA preskúmal možnosť vypracovania spoločného memoranda o výmenných pobytoch zamestnancov podobného memorandu medzi Európskym parlamentom a sekretariátom OSN;

15. zdôrazňuje, že toto transatlantické partnerstvo musí mať podporu v podobe hlbokého porozumenia a užších väzieb medzi občianskymi spoločnosťami zúčastnených strán; trvá na tom, že je potrebné zintenzívniť výmeny medzi študentmi, mladými ľuďmi a ďalšími aktérmi občianskej spoločnosti z oboch strán s cieľom zabezpečiť, aby si súčasné a budúce generácie navzájom porozumeli a zostali aj naďalej odhodlané angažovať sa pre toto partnerstvo; domnieva sa, že podpora pre túto iniciatívu by sa mala poskytnúť z rozpočtu EÚ na rok 2010 a z rozpočtu príslušných inštitúcií USA, aby sa zabezpečil jej účinný rozvoj;

16. s potešením víta rastúcu prítomnosť amerických organizácií v Bruseli a najmä ich oddanosť EÚ, jej inštitúciám a posilňovaniu partnerstva EÚ – USA; zdôrazňuje, že európske organizácie musia s rovnakým odhodlaním fungovať vo Washingtone s cieľom zvýšiť prestíž EÚ a propagovať európsky pohľad na transatlantické a globálne otázky v politických kruhoch USA; uvedomuje si, že európske inštitúcie často nemajú zdroje porovnateľné so zdrojmi, ktoré majú k dispozícii ich americkí partneri; preto navrhuje, aby sa finančné prostriedky poskytli prioritne na projekty, ktoré organizujú európske organizácie a ktoré sú zamerané na posilnenie povedomia a chápania európskych otázok a perspektív v USA;

17. vyzýva EÚ a USA, aby zintenzívnili svoju spoluprácu v oblasti kultúry a aby naďalej posilňovali a podporovali vzájomné výhody, ktoré prinášajú kultúrne výmeny;

18. zdôrazňuje význam užšej spolupráce pri vesmírnych programoch, najmä medzi ESA (Európskou vesmírnou agentúrou) a NASA;

Globálne výzvy

19. naliehavo vyzýva oboch partnerov, aby uplatňovali efektívny viacstranný prístup so zapojením nových aktérov v duchu spoločnej zodpovednosti za poriadok vo svete, rešpektovanie medzinárodného práva a spoločné problémy; trvá na tom, aby EÚ a USA zintenzívnili úsilie zamerané na uskutočnenie reformnej agendy OSN vrátane reformy Bezpečnostnej rady OSN a ostatných viacstranných fór v rámci globálneho usporiadania;

20. vyzýva oboch partnerov, aby podporovali rešpektovanie ľudských práv vo svete ako kľúčový prvok svojej politiky; zdôrazňuje potrebu intenzívnej koordinácie v oblasti preventívnej a krízovej diplomacie, ako aj v súvislosti s koordinovanou a účinnou reakciou na nebezpečenstvo pandémie a núdzové humanitárne situácie; vyzýva novú administratívu USA, aby ratifikovala Rímsky štatút Medzinárodného trestného súdu a pristúpila k nemu; opakuje svoju výzvu na zrušenie trestu smrti;

21. vyzýva oboch partnerov, aby odhodlane prispievali k dosahovaniu RCM, najmä v Afrike, ktoré nesmú byť ohrozené hospodárskou krízou, a aby preskúmali možnosti koordinovaného postupu v týchto oblastiach; vyzýva oboch partnerov, aby dodržali svoje záväzky použiť 0,7 % svojho HDP na rozvojovú spoluprácu;

22. vyzýva oboch partnerov, aby spoločne viedli viacstranné úsilie, začaté na konferencii vo Washingtone 15. novembra 2008, o vyriešenie súčasnej finančnej a hospodárskej krízy a reformu medzinárodného finančného systému, Svetovej banky a Medzinárodného menového fondu, aby zapájali nové mocnosti a zároveň aby odolávali protekcionizmu a presadzovali úspešné zavŕšenie dauhaského kola rokovaní Svetovej obchodnej organizácie;

23. víta rozhodný záväzok nového prezidenta USA v súvislosti s riešením problému zmeny klímy; naliehavo vyzýva EÚ a USA, aby prevzali vedenie a na konferencii v Kodani, ktorá sa má konať v roku 2009, dosiahli ambicióznu dohodu na obdobie po roku 2012, ktorá by zahŕňala všetky príslušné krajiny, ktoré sa podieľajú na emisiách skleníkových plynov, a zaviazala ich k plneniu povinných strednodobých a dlhodobých cieľov;

24. vyzýva na užšiu spoluprácu medzi EÚ a USA v oblasti energetiky; naliehavo žiada, aby sa účinná koordinácia ich prístupu ku krajinám produkujúcim energiu a posilnenie rozmanitosti dodávok, zdrojov a druhov dopravy považovali za prioritu; obhajuje užšiu vedeckú a technickú spoluprácu v oblasti energetiky a energetickej účinnosti;

25. upozorňuje na správu Národnej spravodajskej rady (National Intelligence Council, NIC) pod názvom Globálne trendy do roku 2025: zmenený svet (Global Trends 2025: A Transformed World) a vzhľadom na potrebu dlhodobého strategického myslenia v politických otázkach v rámci inštitúcií EÚ naliehavo vyzýva české predsedníctvo (od januára do júna 2009) a švédske predsedníctvo (od júna do decembra 2009), aby sa usilovali vytvoriť systém analýzy podobný systému, ktorý používa NIC, s cieľom stanoviť dlhodobé trendy z perspektívy EÚ, pričom by mali úzko spolupracovať s Inštitútom EÚ pre bezpečnostné štúdie; je presvedčený o tom, že tento krok uľahčí dialóg o hlavných strategických otázkach, ktorým bude transatlantické partnerstvo čeliť z dlhodobého hľadiska;

Regionálne otázky

26. zdôrazňuje, že mierové a spravodlivé urovnanie konfliktu na Blízkom Východe má zásadný význam, a víta skutočnosť, že bude predstavovať jednu z najnaliehavejších priorít novej administratívy USA; žiada vládu USA, aby svoju činnosť úzko koordinovala s EÚ a aby zapájala kvarteto; víta skoré menovanie osobitného vyslanca USA pre Blízky Východ, ktorým sa stal bývalý senátor George Mitchell; zdôrazňuje, že obaja partneri by sa mali snažiť o zintenzívnenie rokovaní na základe plánov a záverov konferencie v Annapolise s cieľom dosiahnuť riešenie, ktorého výsledkom budú dva štáty; naliehavo vyzýva oboch partnerov, aby úzko spolupracovali v záujme zmeny súčasného krehkého prímeria v Gaze na prímerie pevné a trvácne, a aby zároveň angažovali regionálnych aktérov a prispievali k plneniu cieľov rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN 1860 z 8. januára 2009 (S/RES/1860(2009)), ako je okamžitá humanitárna pomoc obyvateľstvu Gazy a záruky toho, že sa zabráni nezákonnému obchodovaniu so zbraňami a muníciou a skončí sa blokáda Gazy; vyzýva transatlantických partnerov, aby podporovali snahy o zmierenie v rámci Palestíny a poukazuje na význam zlepšenia životných podmienok Palestínčanov zo Západného brehu a Gazy vrátane obnovy Gazy;

27. naliehavo vyzýva EÚ a USA, aby spolupracovali na obnovení stratégií podporujúcich úsilie o posilnenie rešpektovania ľudských práv a demokracie na Blízkom Východe s využitím svojej ekonomickej a mäkkej sily v tomto regióne;

28. zdôrazňuje, že v Afganistane sú v hre hodnoty, bezpečnosť a dôveryhodnosť transatlantického spoločenstva; naliehavo vyzýva EÚ, USA, NATO a OSN, aby predložili novú spoločnú strategickú koncepciu, ktorá by v plnej miere spájala prvky medzinárodného záväzku, s cieľom zvýšiť bezpečnosť vo všetkých regiónoch, posilniť afganské vládne a miestne orgány a poskytnúť pomoc v oblasti národnej obnovy a pri budovaní prosperity v úzkej spolupráci so susednými štátmi; domnieva sa, že konečným cieľom musí byť postupné odovzdanie zodpovednosti za bezpečnosť a stabilitu afganským orgánom; pripomína rezolúciu Bezpečnostnej rady OSN 1833 z 22. septembra 2008 (S/RES/1833(2008)), v ktorej sú všetky afganské strany a skupiny nabádané k tomu, aby sa konštruktívnym spôsobom zapájali do politického dialógu a vyhýbali sa používaniu násilia;

29. vyzýva EÚ a USA, aby vypracovali spoločnú stratégiu postupu s ohľadom na Pakistan zameranú na posilnenie jeho demokratických inštitúcií, zásad právneho štátu a jeho schopnosť bojovať proti terorizmu a zároveň aby podporovali zapojenie Pakistanu do zodpovednosti za stabilitu v regióne vrátane bezpečnosti na afganských hraniciach a úplnú vládnu kontrolu nad pakistanskými hraničnými provinciami a kmeňovými územiami; víta nomináciu Richarda Holbrooka ako jediného osobitného vyslanca pre oblasť Pakistanu a Afganistanu;

30. zdôrazňuje, že iránsky jadrový program ohrozuje systém nešírenia jadrových zbraní a stabilitu v regióne a vo svete; víta vyhlásenie prezidenta Obamu, že sa posúdia priame kontakty s iránskou stranou, a podporuje cieľ, o dosiahnutie ktorého sa spoločne usilujú obaja partneri, ktorým je nájsť prostredníctvom rokovaní riešenie problému s Iránom, v nadväznosti na dvojitú stratégiu dialógu a sankcií a v koordinácii s ostatnými členmi Bezpečnostnej rady a Medzinárodnou agentúrou pre atómovú energiu; domnieva sa, že akékoľvek iniciatívy týkajúce sa Iránu, s ktorými možno vyjde jeden z partnerov, sa musia navzájom úzko koordinovať v duchu dôvery a transparentnosti; vyzýva transatlantických partnerov, aby čo najskôr definovali možný spoločný prístup k Iránu a nečakali, kým sa tejto otázke bude treba naliehavo venovať;

31. víta ratifikáciu dohody medzi USA a Irakom o prítomnosti vojenských síl USA v Iraku; zdôrazňuje, že EÚ je pripravená pokračovať v poskytovaní pomoci pri obnove Iraku, najmä so zameraním na zásady právneho štátu, rešpektovanie ľudských práv, upevnenie štátnych inštitúcií, ako aj na podporu hospodárskeho rozvoja Iraku a jeho opätovné začlenenie do svetového hospodárstva; vyzýva partnerov, aby koordinovaným úsilím pokračovali v spolupráci s irackou vládou a OSN s cieľom zvýšiť stabilitu a posilniť národné zmierenie a prispieť k jednote a nezávislosti Iraku;

32. naliehavo vyzýva obidve strany na úzku koordináciu svojich politík voči Rusku; s vedomím dôležitosti Ruska ako susednej krajiny, jeho previazanosti s EÚ a jeho úlohy ako dôležitého aktéra na regionálnej a globálnej úrovni zdôrazňuje význam budovania konštruktívnej spolupráce s Ruskom v otázkach výziev, hrozieb a príležitostí spoločného záujmu vrátane otázok bezpečnosti, odzbrojenia a nešírenia jadrových zbraní pri rešpektovaní demokratických zásad, noriem v oblasti ľudských práv a medzinárodného práva; v tejto súvislosti zdôrazňuje potrebu posilniť vzájomnú dôveru medzi transatlantickými partnermi a Ruskom a zintenzívniť spoluprácu v rámci Rady NATO – Rusko; vyzýva oboch transatlantických partnerov, aby úzko koordinovali svoj prístup k akejkoľvek reforme európskeho usporiadania v oblasti bezpečnosti pri dodržiavaní zásad OBSE a zachovávaní súdržnosti NATO; domnieva sa, že vývoj tejto štruktúry, ktorá zahŕňa tiež medzinárodné dohody ako je Zmluva o konvenčných ozbrojených silách v Európe, sa musí riešiť v dialógu s Ruskom ako aj ďalšími nečlenskými štátmi EÚ, ktoré sú členmi OBSE;

33. víta nedávne vyhlásenie viceprezidenta USA, Joea Bidena, na konferencii o európskej bezpečnosti v Mníchove, v ktorom naznačil, že USA budú pokračovať v konzultáciách o protiraketovom obrannom systéme USA so svojimi spojencami v NATO a Rusku a dodal, že nová administratíva zváži náklady a účinnosť tohto systému; berie na vedomie určité signály z Ruska, že by pozastavilo svoje plány na umiestnenie rakiet krátkeho doletu Iskander v Kaliningrade;

34. vyzýva EÚ a USA, aby vytvorili spoločnú stratégiu týkajúcu sa šiestich východoeurópskych krajín (Moldavska, Ukrajiny, Gruzínska, Arménska, Azerbajdžanu a Bieloruska) zapojených do európskej susedskej politiky, s cieľom dosiahnuť konkrétne a trvalé výsledky pri realizácii nového Východného partnerstva a Čiernomorskej synergie;

35. naliehavo vyzýva oboch partnerov, aby venovali osobitnú pozornosť Latinskej Amerike a najmä jej regionálnym organizáciám, koordinovali úsilie zamerané na podporu upevnenia demokracie, rešpektovania ľudských práv, dobrej správy vecí verejných, boja proti chudobe, posilnenia sociálnej súdržnosti, trhového hospodárstva, zásad právneho štátu vrátane boja proti organizovanému zločinu a obchodovaniu s drogami a podporovali regionálnu integráciu, ako aj spoluprácu v oblasti zmeny klímy;

36. takisto odporúča presadzovanie spoločného prístupu voči ostatným dôležitým geopolitickým aktérom, ako sú Čína, India alebo Japonsko, ako aj k rôznym krízam a problémom v subsaharskej Afrike;

Otázky týkajúce sa obrany, kontroly zbrojenia a bezpečnosti

37. zdôrazňuje dôležitosť NATO ako základného kameňa transatlantickej bezpečnosti; víta rozhodnutie Európskej rady z decembra 2008 posilniť strategické partnerstvo medzi EÚ a NATO a vyzýva oboch partnerov, aby v záujme zlepšenia spolupráce medzi týmito dvoma organizáciami urýchlili vytvorenie skupiny EÚ – USA na vysokej úrovni; navrhuje, aby sa diskutovalo o význame euroatlantickej bezpečnostnej stratégie, pričom by sa mohli definovať spoločné bezpečnostné obavy a záujmy;

38. zdôrazňuje rastúci význam európskej bezpečnostnej a obrannej politiky a potrebu pokračovať v zlepšovaní európskych občianskych a vojenských kapacít; víta skutočnosť, že na samite NATO, ktorý sa konal v apríli 2008 v Bukurešti, bola uznaná hodnota posilnenej európskej obrannej kapacity na účely zlepšenia transatlantickej bezpečnosti;

39. vyzýva EÚ a USA, aby na všetkých medzinárodných fórach, najmä v OSN, prijali spoločnú stratégiu týkajúcu sa odzbrojenia v oblasti zbraní hromadného ničenia a konvenčných zbraní; naliehavo vyzýva novú administratívu USA, aby obnovila rokovania s Ruskom v oblasti kontroly zbrojenia a odzbrojenia a rozšírila súčasné bilaterálne dohody medzi obidvoma týmito krajinami; zdôrazňuje potrebu užšej spolupráce s cieľom zabezpečiť pokrok bezprostredne pred začiatkom konferencie o preskúmaní Zmluvy o nešírení jadrových zbraní v roku 2010 a víta záväzok nového prezidenta USA k ratifikácii Zmluvy o všeobecnom zákaze jadrových skúšok;

40. zdôrazňuje dôležitosť posilnenia transatlantickej spolupráce v boji proti terorizmu na základe úplného rešpektovania medzinárodného práva a ľudských práv a význam podpory úlohy OSN v boji proti tejto hrozbe; zdôrazňuje potrebu úzkej spolupráce v prípadoch ohrozenia života rukojemníkov;

41. víta rozhodnutie prezidenta USA Baracka Obamu zatvoriť väzenské zariadenie v zálive Guantánamo ako aj ďalšie príslušné vykonávacie nariadenia týkajúce sa zákonného vyšetrovania a väzenských zariadení CIA a podporuje administratívu USA, aby zatvorila všetky väzenské zariadenia mimo územia USA, ktoré nie sú prevádzkované v súlade s medzinárodným právom a výslovne ukončila svoju politiku mimoriadneho vydávania; vyzýva členské štáty, aby v prípade, keď o to administratíva USA požiada, na individuálnom základe spolupracovali pri hľadaní riešení otázok prijímania niektorých väzňov z Guantánama v EÚ, pri rešpektovaní povinnosti lojálnej spolupráce vzájomne konzultovať možné vplyvy na verejnú bezpečnosť v rámci EÚ;

42. zdôrazňuje dôležitosť urýchleného nadobudnutia platnosti dohôd o vydávaní osôb a právnej pomoci medzi EÚ a USA a naliehavo vyzýva tie členské štáty, ktoré ich zatiaľ neratifikovali, aby tak urobili čo najskôr; zdôrazňuje, že účinné vykonávanie týchto dohôd si vyžaduje vysoký stupeň vzájomnej dôvery založenej na plnom dodržiavaní ľudských práv všetkými stranami, práva na obhajobu a spravodlivý proces a zásady právneho štátu na vnútroštátnej a medzinárodnej úrovni, ako aj na neselektívnom a nediskriminačnom uplatňovaní práva;

43. zdôrazňuje, že spoločný prístup k údajom a informáciám je cenným nástrojom v medzinárodnom boji proti terorizmu a medzinárodnému zločinu, ale podčiarkuje, že musí prebiehať v riadnom právnom rámci a zabezpečovať primeranú ochranu občianskych slobôd vrátane práva na súkromie a že by sa mal zakladať na záväznej medzinárodnej dohode dojednanej na samite EÚ – USA v roku 2008;

44. víta nedávne rozšírenie programu bezvízového styku na ďalších sedem členských štátov EÚ; naliehavo však vyzýva USA, aby zrušili vízový režim pre zostávajúcich päť členských štátov a uplatňovali rovnaký prístup ku všetkým občanom EÚ na základe úplnej reciprocity; žiada Komisiu, aby tejto otázke venovala prioritnú pozornosť spolu s novou administratívou USA;

45. zastáva názor, že úzka spolupráca medzi EÚ a USA v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí je potrebná aj v záujme postupného vytvárania transatlantického priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti;

Hospodárske a obchodné otázky

46. naliehavo vyzýva partnerov, aby využívali plný potenciál TEC s cieľom prekonať existujúce prekážky hospodárskej integrácie a dosiahnuť jednotný transatlantický trh do roku 2015; žiada Komisiu, aby na základe štúdie, ktorú povolil a financoval Európsky parlament zo svojho rozpočtu na rok 2007, vypracovala podrobný plán existujúcich prekážok, ktoré treba odstrániť, aby bolo možné splniť stanovený cieľový dátum;

47. zdôrazňuje, že je dôležité využiť TEC aj ako rámec pre makroekonomickú spoluprácu medzi oboma partnermi a nabáda príslušné peňažné inštitúcie k posilneniu ich koordinácie;

48. víta pokrok, ktorý sa v posledných mesiacoch dosiahol pri podpore transatlantickej hospodárskej integrácie; domnieva sa, že zvlášť v takých oblastiach ako investície, normy účtovníctva, regulačné záležitosti, bezpečnosť dovážaných výrobkov a posilnenie práva duševného vlastníctva, vyústila zlepšená spolupráca do významného pokroku a musí pokračovať;

49. súčasne verí, že transatlantická hospodárska spolupráca sa musí uskutočňovať tak, aby bola zodpovednejšia, transparentnejšia a predvídateľnejšia; nazdáva sa, že harmonogramy schôdzí, programy, plány a správy o pokroku sa musia čo najskôr dohodnúť medzi kľúčovými zúčastnenými stranami a následne by sa mali zverejniť na internetovej stránke;

50. domnieva sa, že existuje obrovský potenciál pre USA a EÚ, aby so zreteľom na mnoho spoločných obchodných záujmov, ako je napríklad nediskriminačný prístup k surovinám na svetovom trhu, uplatňovanie práv duševného vlastníctva a celosvetová harmonizácia systému patentov, zaujali jednotné postoje a vyvinuli spoločné iniciatívy na medzinárodných fórach; pripomína, že je v záujme obidvoch strán, aby lepšie využívali tento potenciál;

51. vyjadril znepokojenie nad novým zákonom USA o balíku ekonomických stimulov, konštatuje, však, že zákon bol upravený v súlade s pravidlami Svetovej obchodnej organizácie a trvá na tom, že je absolútne nevyhnutné spoločne reagovať na súčasnú krízu namiesto toho, aby sa prijímali opatrenia vedúce k izolácii EÚ a USA;

52. presadzuje postupnú integráciu finančných trhov prostredníctvom vzájomného uznávania v spojení s istým stupňom zblíženia súčasných regulačných rámcov a v prípade možnosti prostredníctvom stanovenia príležitostných výnimiek; pripomína, že základnými predpokladmi úspešnej integrácie je voľný prístup k trhom, predpisy v súlade s medzinárodnými normami, jednotné uplatňovanie týchto predpisov a neustály dialóg s účastníkmi trhu; vyzýva orgány EÚ a USA, aby zabránili vytváraniu prekážok pre vnútorné investície a neprijímali právne predpisy s dosahom na tretie krajiny bez predchádzajúcej konzultácie a dohody;

53. podporuje odstránenie prekážok, ktoré sťažujú investície a poskytovanie transatlantických finančných služieb, a je zástancom zlepšenia integrácie trhov EÚ a USA, aby mohli lepšie konkurovať rozvíjajúcim sa trhom, pod podmienkou vytvorenia uspokojujúceho rámca pre obozretné pravidlá konania, ktorými by sa predchádzalo tomu, aby kríza na jednej strane Atlantiku zasiahla opačný breh;

54. zdôrazňuje, že integrácia trhov finančných služieb by bez súčasnej revízie regulačného rámca a noriem dohľadu znížila možnosti efektívneho dohľadu zo strany orgánov, a preto presadzuje prijatie pravidiel, ktorými sa zaručí hospodárska súťaž, vyššia transparentnosť a účinný dohľad nad produktmi, finančnými inštitúciami a trhmi a vytvoria sa spoločné modely riadenia rizika, a to v súlade s dohodami uzavretými v novembri 2008 na samite G20;

55. uznáva, že dozorné orgány USA dosiahli pokrok vo vykonávaní dohôd Bazilej II, pokiaľ ide o veľké banky, ale kritizuje nezrovnalosti, ktoré ešte stále treba odstrániť, pretože predstavujú dodatočnú záťaž pre americké pobočky európskych bánk, čím sa znižuje ich konkurencieschopnosť, a poznamenáva, že niektoré otázky (finančné holdingy a malé banky) treba čím skôr objasniť; nabáda preto Kongres USA k tomu, aby zvážil súdržnejšiu štruktúru dohľadu nad odvetvím bankovníctva a poisťovníctva, a tým zabezpečil jednoduchšiu koordináciu medzi EÚ a USA;

56. žiada väčšiu spoluprácu medzi dozornými orgánmi s cieľom dohliadať na činnosť cezhraničných inštitúcií a zabrániť činnosti inštitúcií so sídlom v rámci jurisdikcií, ktoré nespolupracujú a sú netransparentné, a vyzýva na zrušenie daňových rajov;

57. naliehavo žiada orgány EÚ a USA, aby regulovali činnosť ratingových agentúr v súlade so spoločnými zásadami a metódami, čo by umožnilo obnoviť dôveru v ratingy a postaviť ich na pevný základ; zdôrazňuje však, že EÚ musí vytvoriť svoj vlastný regulačný rámec, pretože by nebolo prípustné, aby na agentúry USA pôsobiace na európskom trhu boli uplatňované normy Výboru pre reguláciu akciových trhov USA;

58. súhlasí s Komisiou v tom, že úverové inštitúcie by mali mať povinnosť ponechať si časť poskytnutého úveru, aby boli nútené prijať svoj podiel na prenesenom riziku; žiada, aby táto otázka bola spomenutá v transatlantickom dialógu s cieľom zachovať rovnaké podmienky na medzinárodnej úrovni a obmedziť systémové riziko na svetových finančných trhoch; domnieva sa, že by sa mal schváliť kódex správania pre suverénne investičné fondy;

59. vyzýva nový Kongres, aby upravil americké právne predpisy, ktoré ustanovujú kontroly všetkého tovaru prichádzajúceho na územie USA a naliehavo ho žiada, aby úzko spolupracoval s EÚ s cieľom zaistiť vykonávanie viacvrstvového prístupu vychádzajúceho zo skutočného rizika; upozorňuje, že bezpečnosť obchodu je zvlášť dôležitá pre globálne hospodárstvo, ktoré je stále integrovanejšie, považuje však toto opatrenie za novú možnú bariéru obchodu, ktorá hospodárskym subjektom spôsobuje značné náklady a z hľadiska bezpečnosti dodávateľského reťazca nebude žiadnym prínosom;

60. je presvedčený, že TEC by mohla užitočne organizovať semináre o probléme kontroly každého tovaru prichádzajúceho do USA a to v Bruseli a vo Washingtone v záujme posilnenia hlbšieho porozumenia medzi zákonodarcami EÚ a USA a podpory včasného a vzájomne prijateľného vyriešenia tohto problému;

61. odporúča, aby sa na budúcom stretnutí TEC diskutovalo o otázke, či by bolo prospešné do rámca TEC začleniť viac technických tém a či je na dosiahnutie fungujúceho systému stanovovania emisných stropov a obchodovania s emisiami (cap-and-trade-emission system) nevyhnutná intenzívnejšia spolupráca EÚ a USA; odporúča, aby sa v rámci procesu TEC vyvinuli alebo do nej začlenili existujúce spoločné medzinárodné kritériá pre energeticky náročné odvetvia priemyslu;

*

* *

62. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, vládam a parlamentom členských štátov a predsedovi Kongresu Spojených štátov amerických.

Posilňovanie bezpečnosti a základných slobôd na internete

P6_TA(2009)0194

Odporúčanie Európskeho parlamentu Rade z 26. marca 2009 o posilňovaní bezpečnosti a základných slobôd na internete (2008/2160(INI))

(2010/C 117 E/33)

Európsky parlament,

— so zreteľom na návrh odporúčania Rade, ktorý predložil Stavros Lambrinidis v mene skupiny PSE o posilňovaní bezpečnosti a základných slobôd na internete (B6-0302/2008),

— so zreteľom na Medzinárodný dohovor o občianskych a politických právach, Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (EDĽP) a Chartu základných práv Európskej únie a zvlášť na tie ustanovenia, ktoré sa týkajú ochrany osobných údajov, slobody prejavu, rešpektovania súkromného a rodinného života, ako aj práva na slobodu a bezpečnosť,